

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร IMPROVING THE DEVELOPMENT OF MANAGEMENT IN THE CULTURAL COUNCIL OF KAMPHAENG PHET PROVINCE

อิทธิฤทธิ์ ขาวละออ^{1,*} และ รัชฎากร วินิจกุล²
Itthirit Khawlaor^{1,*} and Russadakorn Vinijkul²

(Received: 9 Jun., 2025; Revised: 15 Aug., 2025; Accepted: 15 Aug., 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การบริหารงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร 2) ปัญหาการบริหารงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร 3) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม จำนวน 5 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ของการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรประสบปัญหาในการบริหารจัดการหลายด้าน ทั้งการขาดการยอมรับในระดับชาติ การเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ทั่วถึง และการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านงบประมาณ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบริหารบุคลากรและความร่วมมือภายในองค์กรที่ยังไม่มีความเป็นระบบ และเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงได้แนวทางในการพัฒนาที่สำคัญ คือการส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทของสภาวัฒนธรรมให้ประชาชนรับรู้มากขึ้น การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน การพัฒนาทรัพยากรทางวัฒนธรรมให้เกิดคุณค่า และการดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาวัฒนธรรม ซึ่งการนำแนวทางในการพัฒนาเหล่านี้ไปใช้จะช่วยยกระดับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับชาติในอนาคต

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, สภาวัฒนธรรม, คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทย

¹ Master's Degree Student, Master of Public Administration Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet Province, Thailand

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทย

² Assistant Professor, Master of Public Administration Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet Province, Thailand

* Corresponding author. E-mail: 664840110@live.kpru.ac.th

Abstract

This study aims to examine 1) the management conditions, 2) the challenges encountered in its administration, and 3) development guidelines for the management of the Kamphaeng Phet Provincial Cultural Council. This study adopted a qualitative research design. Data were collected through structured in-depth interviews with 30 members of the Kamphaeng Phet Provincial Cultural Council and 5 cultural experts. The collected data were analyzed using content analysis in accordance with the research objectives.

The finding revealed that the management of the Kamphaeng Phet Provincial Cultural Council faced several challenges, including a lack of national-level recognition, limited dissemination of information, and insufficient support from relevant agencies—particularly in terms of budget, equipment, and modern technology. Additionally, issues related to personnel management and a lack of systematic internal collaboration were identified. To achieve sustainable development, key development strategies were identified including enhancing public understanding of the Council's role, utilizing modern technology for effective public communication, strengthening collaboration across all sectors, developing and adding value to cultural resources, and engaging younger generations in cultural initiatives. The implementation of these strategies is expected to improve operational efficiency and contribute to achieving national-level recognition in the future.

Keywords: Management, Cultural Council, Provincial Cultural Council Committee

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่าวัฒนธรรม คือ วิถีแห่งการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีตประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญาที่กลุ่มชนและสังคมได้ร่วมกันสร้างสรรค์ สืบส่ง ถ่ายทอด และปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง เพื่อความเจริญงอกงามทั้งในด้านจิตใจและวัตถุ บนพื้นฐานของความสันติสุขและความยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2553) และเนื่องจากวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงมีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมขึ้น โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่า “วัฒนธรรมเป็นของประชาชน” การขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมจึงต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของวัฒนธรรม เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและดำเนินงาน เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมได้ดีกว่าผู้ที่อยู่นอกพื้นที่ (ศศิขานิช สันติ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล, 2564) ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ. 2536 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ปัจจุบันคือ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม) จึงได้ริเริ่มแนวคิดการจัดตั้งสภาวัฒนธรรม และเริ่มดำเนินงานใน

รูปแบบที่เป็นรูปธรรม โดยทดลองจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมอย่างดีจากภาคประชาชนในท้องถิ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการขยายผลไปสู่การจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ จนในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมระดับอำเภอ และในปี พ.ศ. 2552 ได้ขยายผลลงสู่ระดับตำบล เพื่อให้การดำเนินงานของภาคประชาชนครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง สภาวัฒนธรรมจึงนับว่าเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมอันดีงามทั้งในระดับท้องถิ่นและชาติ โดยทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม รวมถึงเป็นเวทีกลางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อวิถีชีวิตของชุมชนด้วยตนเอง (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2564)

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมตั้งแต่การประกาศใช้พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน ยังคงพบปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารจัดการที่ยังขาดความชัดเจน ขาดเอกภาพ และมีกระบวนการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบ รวมถึงปัญหาด้านบุคลากรที่ขาดความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (เอมอร โกลละสุต, 2545) อีกทั้งยังพบปัญหาด้านการวางแผนและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะคณะกรรมการขาดทักษะในการวิเคราะห์และวางแผนงานอย่างเป็นระบบ (เอมอร โกลละสุต, 2545; วันแรม สมบูรณ์สาร, 2548) ผลที่ตามมาคือขาดความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง (เอมอร โกลละสุต, 2545) นอกจากนี้ยังพบว่า ขาดการศึกษาวิจัย ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ และไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการส่งเสริมวัฒนธรรม ขาดการนำเสนอโครงการที่ตอบโจทย์พื้นที่ ขาดการยกย่องภูมิปัญญาท้องถิ่น และขาดแรงจูงใจจากเครือข่ายวัฒนธรรม (เอมอร โกลละสุต, 2545; อธิศ แก้วบัวดี, 2545) รวมถึงปัญหาเรื่องการขาดความเข้าใจในมิติวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมยังขาดความต่อเนื่อง และประชาชนมีส่วนร่วมน้อย ขาดแรงจูงใจให้กับคณะกรรมการ ส่งผลต่อการดำเนินงานและความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมและรายงานผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงข้อมูลที่เก็บรวบรวมไม่ทันสมัย และไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสม (เอมอร โกลละสุต, 2545)

ทั้งนี้ สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ได้ขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชรมาเป็นเวลานาน มีบทบาทสำคัญกับงานวัฒนธรรมของจังหวัดกำแพงเพชรมาโดยตลอด โดยสนับสนุนทั้งงานด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี รวมถึงการเข้าไปมีบทบาทเป็นคณะกรรมการของจังหวัดกำแพงเพชรหลายชุด แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหาในการดำเนินงาน โดยปัญหาหลักที่พบในสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ 1) ปัญหาในด้านงบประมาณ 2) ปัญหาด้านความร่วมมือของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร 3) ปัญหาด้านการบูรณาการการทำงาน 4) ปัญหาด้านการประสานงานต่างๆ (สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร, 2566) อีกทั้งความสำคัญของสภาวัฒนธรรมที่เป็นองค์กรสำคัญในการสืบสาน ฟื้นฟู อนุรักษ์ ต่อยอด และเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม แต่ยังพบปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร อันเป็น

วิธีพัฒนาองค์กรทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดกำแพงเพชรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษานี้ อยู่บนพื้นฐานแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่เน้นการพัฒนาและบริหารจัดการองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และหลักการบริหาร 4M ที่จะช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วย คน/บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ซึ่งทุกองค์ประกอบต้องทำงานร่วมกันอย่างสมดุล ทั้งนี้ หากสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรเกิดประสิทธิผลตามไปด้วย โดยได้เลือกจังหวัดกำแพงเพชรเป็นพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งด้านวิถีชีวิตที่มาจากหลายพื้นที่ของประเทศไทย ด้านอาหาร เครื่องแต่งกาย กลุ่มชาติพันธุ์ และที่สำคัญคือเป็นมรดกโลก ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่นักวิชาการวัฒนธรรมที่ดูแลงานสภาวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร จึงเล็งเห็นประโยชน์จากผลการศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการและการดำเนินงาน สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรม หมายถึง การบริหารจัดการสภาวัฒนธรรมให้ดำเนินงานตามหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 6 ด้าน (ชวลลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ และคณะ, 2563; ศศิขานิยมสันติ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล, 2564) ได้แก่

(1) เสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทวัฒนธรรมของชาติ หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจ มีบทบาท และมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทวัฒนธรรมของชาติ

(2) เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการ ดำเนินงานวัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายวัฒนธรรม หมายถึง มีการดำเนินงานวัฒนธรรมในลักษณะเครือข่ายเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม และมีการให้ความรู้ ประสบการณ์ และแนวในการดำเนินงานวัฒนธรรม แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน

(3) ระดมทรัพยากร บุคลากร และสรรพกำลังต่างๆ จากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม หมายถึง มีการบูรณาการด้านทรัพยากร บุคลากร สรรพกำลัง และงบประมาณ กับหน่วยงานอื่น ในการดำเนินงานวัฒนธรรม

(4) ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดกิจกรรมขององค์กรภาคีและเครือข่ายทาง วัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนา สร้างสรรค์ แลกเปลี่ยน สืบทอด และแผ่รังสีทางวัฒนธรรม หมายถึง มีความรัก ภาคภูมิใจ และ

วางแผนวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ แลกเปลี่ยน สืบทอดและเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

(5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของ องค์กร ภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม หมายถึง มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และผลการดำเนินงานของ องค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรมในพื้นที่

(6) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวง วัฒนธรรม จังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆ ขอความร่วมมือทางวัฒนธรรม หมายถึง มีส่วนร่วมหรือให้การสนับสนุนกับกระทรวงวัฒนธรรม จังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆ

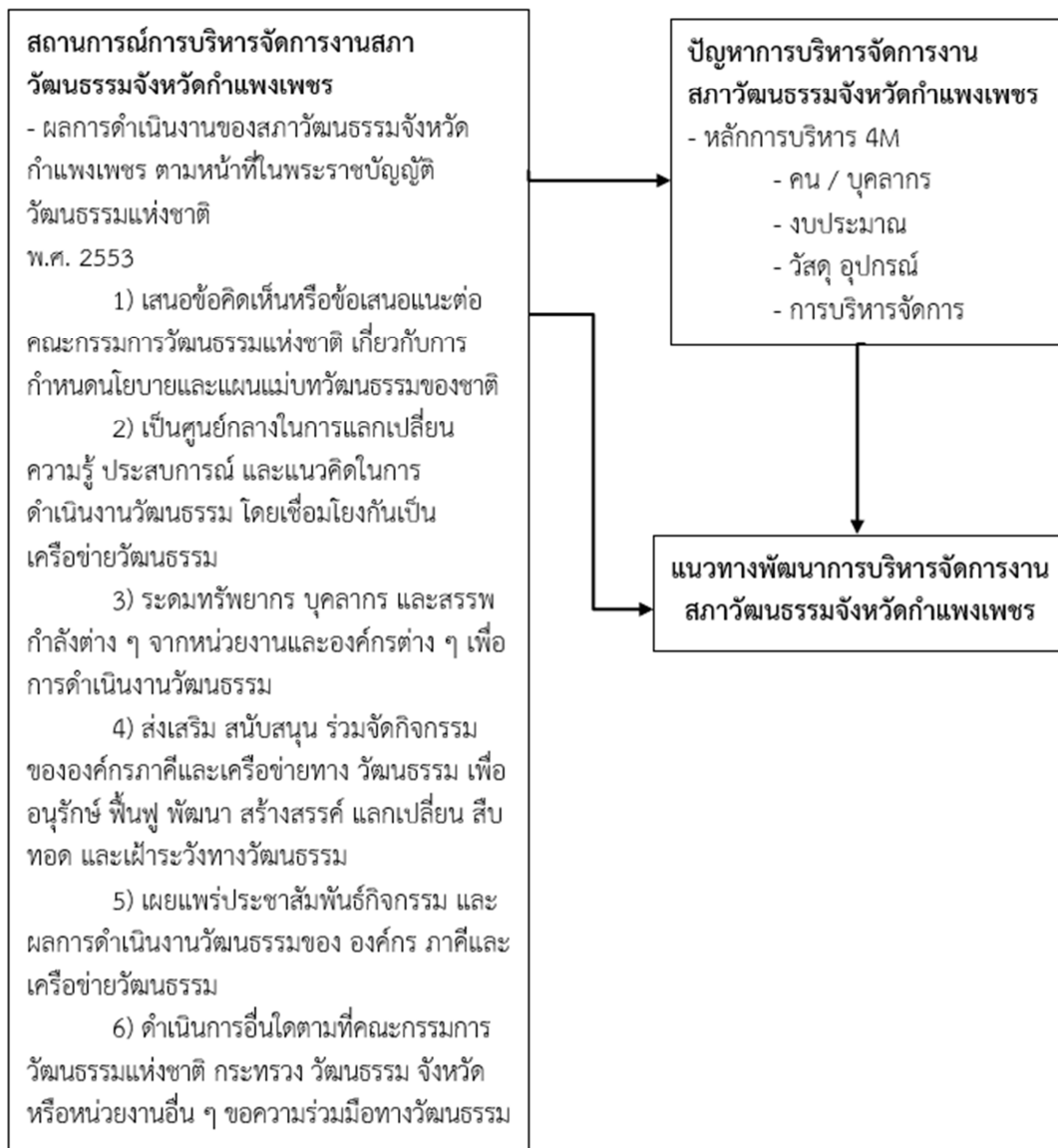
2. สภาวัฒนธรรม หมายถึง องค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินงานวัฒนธรรม ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยมีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ที่มาจากผู้แทนองค์กรที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งเป็นองค์กรเครือข่ายวัฒนธรรมสภาวัฒนธรรมจังหวัด หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มเครือข่ายทาง วัฒนธรรมที่ดำเนินงานอยู่ในจังหวัด และมีสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรมในจังหวัดนั้น โดยตั้งได้เพียงจังหวัดละ 1 สภาเท่านั้น

3. สภาวัฒนธรรมจังหวัด หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่ดำเนินงานอยู่ในจังหวัด และมีสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรมในจังหวัดนั้น โดยตั้งได้เพียงจังหวัดละ 1 สภาเท่านั้นคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการตามข้อบังคับ หรือธรรมนูญของสภาวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยอาศัยพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553

4. คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการตามข้อบังคับ หรือธรรมนูญของสภาวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยอาศัย พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า 18 คน แต่ไม่เกิน 50 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรม จากหนังสือ บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร เป็นการ
ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น

1.1 คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติ
วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 ท่าน เป็นผู้ที่ดำเนินงานสภา
วัฒนธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งล้วนมาจากเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ
และปราชญ์ชาวบ้าน โดยมีหน้าที่ส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึง
ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางวัฒนธรรม

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร วัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร อดีตวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร อดีตประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร หรือคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมในหลากหลายระดับ และเข้าใจทั้งมิติของนโยบายและการปฏิบัติจริงในพื้นที่ ต่างเป็นผู้ที่เคยปฏิบัติงานโดยตรงกับทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ย่อมมีประสบการณ์ตรงในประเด็นความท้าทายในการบริหารจัดการสภาวัฒนธรรม ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร กระบวนการมีส่วนร่วม และการพัฒนาเครือข่ายวัฒนธรรมในระดับพื้นที่ อีกทั้งยังได้รับการยอมรับจากชุมชนในฐานะผู้นำทางความคิด มีทัศนคติที่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ผสมผสานระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาได้อย่างสมดุล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เนื่องจากต้องการข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนความคิดเห็น มุมมอง ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ การสัมภาษณ์จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณค่าและมีบริบทเฉพาะท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่นในการปรับคำถามหรือขยายความเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นความลึก ความหมาย และการตีความบริบทในเชิงพัฒนาอย่างแท้จริง โดยใช้ชุดคำถามจำนวน 2 ชุด ดังนี้

2.1 ชุดคำถามที่ 1 ใช้สำหรับสัมภาษณ์คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 ท่าน เพื่อทราบถึงสถานการณ์และปัญหาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร โดยการสอบถามถึงความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้บทบาท หน้าที่ ของสภาวัฒนธรรมจังหวัด บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

2.2 ชุดคำถามที่ 2 ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ทิศทางการขับเคลื่อนงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) ผู้วิจัยได้สร้างชุดคำถาม จำนวน 2 ชุด เพื่อเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

(2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจำนวน 35 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์

(3) เก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบไฟล์เสียง (Wav. หรือ Mp3) และนำข้อมูลเสียงมาจัดพิมพ์ในรูปแบบเอกสาร โดยจำแนกคำตอบออกเป็นแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ และอภิปรายผล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยสามารถจำแนกอธิบายได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาศาสนาการณการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมในจังหวัดกำแพงเพชร โดยคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวน 30 ท่าน ซึ่งมาจากเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และปราชญ์ชาวบ้าน โดยมีหน้าที่ส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งสถานการณ์การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรในปัจจุบัน จากความเห็นของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สามารถจำแนกได้ตามหน้าที่ของสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 6 ด้าน ได้ดังนี้

1.1 การเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทวัฒนธรรมของชาติ สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรยังไม่มีข้อเสนอข้อคิดเห็นต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เนื่องจากขาดตัวแทนในระดับชาติ อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางชาติโอกาสในการแสดงออก ผลงานยังไม่เป็นที่ยอมรับ และแม้มีต้นทุนทางวัฒนธรรมหลากหลาย แต่ยังไม่โดดเด่นในระดับประเทศ ส่งผลให้ไม่ได้รับโอกาสและการยอมรับเพียงพอในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายวัฒนธรรมของชาติ

1.2 การเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการดำเนินงานวัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรยังไม่มีเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวคิดด้านวัฒนธรรม เนื่องจากการดำเนินงานยังต้องพึ่งพาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ทำให้ประชาชนเข้าใจว่าสำนักงานฯ เป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก แม้มีเครือข่ายวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและกระตือรือร้น แต่ยังขาดการบูรณาการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงยังไม่สามารถเป็นศูนย์กลางด้านวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง

1.3 การระดมทรัพยากร บุคลากร และสรรพกำลังต่าง ๆ จากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีการระดมทรัพยากรและบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างดี ทั้งการขอสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงได้รับความร่วมมือจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมและดำเนินงานวัฒนธรรม

1.4 การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดกิจกรรมขององค์กรภาคีและเครือข่ายทาง วัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ แลกเปลี่ยน สืบทอด และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีการส่งเสริมและร่วมจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่ออนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดประเพณีท้องถิ่น มีการอบรมให้ความรู้ ปลุกฝังค่านิยมความเป็นไทยและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมแก่เยาวชน พร้อมบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรม

1.5 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และผลการดำเนินงานวัฒนธรรมของ องค์กร ภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานค่อนข้างน้อย ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้จักับบทบาท หน้าที่ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมอย่างชัดเจน

1.6 การดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม จังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆ ขอความร่วมมือทางวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรให้การสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม และหน่วยงานในพื้นที่มาโดยตลอด ทั้งในด้านนโยบาย กิจกรรม และงานประเพณีสำคัญของจังหวัดกำแพงเพชร

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า แม้สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรจะดำเนินงานวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบปัญหาในการบริหารจัดการ และการดำเนินงาน ซึ่งปัญหาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรในปัจจุบัน จากความเห็นของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สามารถจำแนกได้เป็น 4 ด้านตามหลักบริหาร 4M ได้ดังนี้

2.1 ด้านคน/บุคลากร (Man) พบว่า สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีบุคลากรเพียงพอและมีความรู้ด้านวัฒนธรรม รวมถึงความสามารถในการประสานงานภายนอก โดยคณะกรรมการหลายท่านได้รับการยอมรับจากภายนอก แต่บางส่วนยังขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่และระเบียบราชการ อีกทั้งยังขาดความสามัคคีภายใน ทำให้การดำเนินงานล่าช้าและความร่วมมือยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

2.2 ด้านงบประมาณ (Money) พบว่า สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีงบประมาณของตนเอง แต่ติดข้อจำกัดด้านระเบียบการเบิกจ่าย จึงต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่มีความคล่องตัว และรวดเร็วกว่า เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Material) พบว่า สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอส่วนใหญ่ต้องใช้อุปกรณ์ส่วนตัวหรือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่น อีกทั้งยังขาดอุปกรณ์และบุคลากรด้านเทคโนโลยี ทำให้การดำเนินงานขาดความรวดเร็วและประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management) สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเป็นระเบียบและรัดกุมตามระบบราชการ แต่ขาดความยืดหยุ่นในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากคณะกรรมการมีจำนวนมากและคุณวุฒิสูง ทำให้ขาดความเด็ดขาดในการมอบหมายงาน แม้มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน แต่หลายคนไม่ทราบบทบาทของตนเอง ส่งผลให้ภาระงานตกอยู่กับบุคลากรเพียงไม่กี่คน การดำเนินงานโดยรวมยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม สามารถสรุปวิเคราะห์โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ตามหลักการบริหาร 4M ได้ดังนี้

3.1 ด้านคน/บุคลากร (Man) โดยการพัฒนาบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญของสภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชร ควรเน้นสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ พร้อมพัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ด้านวัฒนธรรมทักษะบริหาร วางแผน ประสานงาน และใช้เทคโนโลยี รวมถึงอบรมความรู้ใหม่ๆ เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้าร่วมงาน และสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มความผูกพันและประสิทธิภาพในการทำงาน

3.2 ด้านงบประมาณ (Money) ในด้านงบประมาณของสภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชร แม้จะไม่ใช่ว่าประเด็นที่ถูกต้องโดยตรง แต่สภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชรต้องใช้งบอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ พร้อมหาทรัพยากรจากภายนอกและเครือข่ายชุมชนเพิ่มโอกาสขับเคลื่อนงานโดยไม่พึ่งพิงเงินภาครัฐเพียงอย่างเดียว

3.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Material) งานสภากาชาดควรเน้นพัฒนาทรัพยากรวัตถุและองค์ความรู้ โดยอนุรักษ์ฟื้นฟูโบราณสถาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประเพณี พร้อมใช้เทคโนโลยีเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคม (Social Media) และเว็บไซต์ เพื่อเพิ่มการสื่อสารกับชุมชนและภายนอกจังหวัด

3.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management) สภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชรควรวางแผนระยะสั้นและระยะยาว กำหนดเป้าหมายชัดเจน และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น สถานศึกษา และชุมชนเพื่อเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการทำงานวัฒนธรรม

จากผลการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการงานสภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชร มีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ขาดความชัดเจนในบทบาทคณะกรรมการ ขาดความรู้เรื่องระเบียบราชการ และการบริหารจัดการยังไม่เป็นระบบ ทำให้งานดำเนินช้าและเชื่อมโยงเครือข่ายได้ไม่เต็มที่ แม้มีเครือข่ายและบุคลากรที่มีศักยภาพ แต่ยังขาดเทคโนโลยีและบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ทำให้สภากาชาดยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม แนวทางพัฒนาควรเน้นเสริมสร้างความเข้าใจบทบาทและกฎหมายให้กับบุคลากรของสภากาชาด ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การอบรมสร้างแรงจูงใจ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ และการอบรมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ และส่งเสริมประชาชนทุกวัยที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ ด้านสื่อออนไลน์ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ และความสามารถที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานสภากาชาด รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ศาสนสถาน โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

การสรุปผลและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภากาชาดจังหวัดกำแพงเพชรมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สถานการณ์การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรยังเผชิญความท้าทายหลายด้าน ทั้งปัญหาในการบริหารจัดการ การขาดการยอมรับในระดับชาติ และการเผยแพร่ข้อมูลที่ยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้กิจกรรมทางวัฒนธรรมไม่เป็นที่รู้จักหรือได้รับความสนใจอย่างเพียงพอ การมีงบประมาณที่จำกัด แม้จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่น แต่ยังคงขาดเทคโนโลยีและบุคลากรที่เชี่ยวชาญ ทำให้การดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังไม่สามารถเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ และยังไม่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ สถานการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ เมธาพร คงคาน้อย (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยผลการศึกษาพบว่า สภาวัฒนธรรมในประเทศไทยยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดด้านงบประมาณ การวางแผนและการติดตามประเมินผล การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัญญาภรณ์ แสนสุข (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารเพื่อจัดการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมคณะกรรมการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสภาวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่าด้านการจัดการองค์กรได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการสั่งการ การวางแผน การประสานงาน การจัดบุคคลเข้าทำงาน การรายงาน และด้านการบริหารงบประมาณตามลำดับ ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบการจัดการภายในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้าง การบริหารงาน และกระบวนการที่ชัดเจน ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มพูนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของจังหวัด

2. ปัญหาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรยังมีปัญหาหลายประการทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะปัญหาในด้านบุคลากรที่ขาดความเข้าใจในบทบาทของตนเองและขาดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการขาดความยืดหยุ่นในระบบบริหารจัดการ และการขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาและดำเนินงานต่างๆ สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในด้านการบริหารจัดการบุคลากร การเพิ่มความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงาน และการพัฒนาอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ และคณะ (2563) ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาในหัวข้อ การส่งเสริมศักยภาพของสภาวัฒนธรรมในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยระบุอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม ได้แก่ การขาดความเข้าใจในรายละเอียดของพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 การขาดแคลนงบประมาณที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงทุกระดับ และโครงสร้างการบริหารจัดการของสภาวัฒนธรรมที่ยังไม่ชัดเจน นอกจากนี้ ยัง

พบว่า ข้อค้นพบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิชา นิยมสันติ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล (2564) ซึ่งศึกษาการบริหารจัดการของสภาวัฒนธรรมในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร โดยได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาหลัก 5 ประการในการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง 2) ปัญหาด้านงบประมาณ การพึ่งพาเงินสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นหลัก และยังขาดช่องทางในการระดมทุนอย่างอิสระ 3) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ไม่รู้จักหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสภาวัฒนธรรม 4) ปัญหาด้านการทำงานเป็นทีม ลักษณะการทำงานยังมีประธานสภาเป็นผู้ตัดสินใจและบริหารจัดการเอง ขณะที่กรรมการคนอื่น เช่น เภรัญญิกหรือเลขานุการ ไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ 5) ปัญหาเรื่องความร่วมมือ การดำเนินโครงการในแต่ละครั้ง จำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งสภาวัฒนธรรมแขวง เครือข่ายวัฒนธรรมท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหากไม่มีความร่วมมือที่ดี จะทำให้โครงการขาดประสิทธิภาพ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองงานวิจัยดังกล่าว จึงสะท้อนภาพรวมของปัญหาด้านการบริหารจัดการและความพร้อมของสภาวัฒนธรรมในปัจจุบัน ทั้งในด้านโครงสร้าง ความรู้ความสามารถของบุคลากร การประสานงาน การสื่อสาร และทรัพยากรสนับสนุน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานทางวัฒนธรรมสามารถเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและครอบคลุมพื้นที่อย่างแท้จริง

3. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร จากการสรุปผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ควรเน้นเสริมสร้างความเข้าใจบทบาทและกฎหมายให้กับบุคลากรของสภาวัฒนธรรม ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การอบรมสร้างแรงจูงใจ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ และการอบรมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ และส่งเสริมประชาชนทุกวัยที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ ด้านสื่อออนไลน์ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ และความสามารถที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานสภาวัฒนธรรม รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ศาสนสถาน โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรศักดิ์ ชะมารัมย์ และคณะ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การ: การบริหารงานภาครัฐ (Public Administration: PA) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และการบริหารปกครองภาครัฐใหม่ (New Public Governance: NPG) ที่กล่าวถึงแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่เน้นการพัฒนาและบริหารจัดการองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยนำวิธีการบริหารจัดการแบบเอกชนเข้ามาผสมผสาน รวมไปถึงการเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้เข้าถึงกลุ่มคนหลากหลาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานมีระบบและมีประสิทธิภาพตามหลักการบริหารจัดการสมัยใหม่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ และคณะ (2563) ที่ได้ทำการศึกษา

เรื่อง การส่งเสริมศักยภาพสภาวัฒนธรรมในการดำเนินงานสงวนและรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ที่ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมศักยภาพสภาวัฒนธรรมในการดำเนินงานสงวนและรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ 1) การเพิ่มบทบาทสภาวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เพื่อให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากขึ้น 2) การให้ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เพื่อสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การสนับสนุนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด และ 4) การปรับปรุงเนื้อหาของพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ในการเพิ่มบทบาท ของสภาวัฒนธรรมจังหวัดและสภาวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร จากเดิมที่เพียงแต่การกำหนดตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมในคณะกรรมการ ซึ่งจะทำให้สภาวัฒนธรรมมีบทบาทในการดำเนินงานสงวนและรักษามรดกทาง วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไทยโรจน์ พวงมณี (2566) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนสภาวัฒนธรรมจังหวัดไปสู่การสร้างความรู้ทางวัฒนธรรมพื้นที่จังหวัดเลยอย่างยั่งยืน โดยได้เสนอแนวทางการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลที่ไม่ต้องพึ่งพางบประมาณและบุคลากรจากภาครัฐที่มีกฎเกณฑ์และเงื่อนไขมาก การขับเคลื่อนการดำเนินงานและการพัฒนาศักยภาพด้วยรูปแบบจิตอาสา โดยเน้นการรวมกลุ่มสภาวัฒนธรรมที่ไม่มีการหวังผลกำไรหรือผลตอบแทนจากการดำเนินงาน การทบทวนสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งการปรับแนวคิดและการกำหนดวิสัยทัศน์ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการหาแนวทางการขับเคลื่อนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ การค้นหาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการดำเนินงานในลักษณะการสืบค้น สืบค้น และพัฒนา ต่อยอด และประยุกต์สู่การสร้างรายได้ก็เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอผลการขับเคลื่อนและการเผยแพร่ผ่านเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 การพัฒนาความรู้และความเข้าใจในบทบาทของสภาวัฒนธรรม คณะกรรมการและบุคลากรสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรควรได้รับการอบรมเพื่อเสริมความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และการบริหารตามระเบียบราชการ รวมถึงกฎหมายและข้อบังคับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ เช่น สื่อสังคมและเว็บไซต์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่กิจกรรมวัฒนธรรม ควรเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารออนไลน์ให้คณะกรรมการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเข้าถึงประชาชนได้หลากหลายมากขึ้น

1.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น โรงเรียน และประชาชนทุกวัย เพื่อให้การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมมีความหลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น

1.4 การดึงดูดคนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วม ควรดึงดูดคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและมุมมองใหม่ ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและเสริมศักยภาพในการปรับตัวของสภาวัฒนธรรมในอนาคต

1.5 การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ ควรปรับการบริหารภายในให้ยืดหยุ่น กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มอบหมายงานเหมาะสม และใช้ระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้ดีขึ้น

1.6 การจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ควรปรับการจัดสรรงบประมาณให้ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ พร้อมเสริมการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณและอุปกรณ์ที่ขาดแคลน

2. ข้อเสนอแนะในศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชรมีความยั่งยืนและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ควรมีการศึกษาวจัยเพิ่มเติมในประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษารูปแบบการบริหารของสภาวัฒนธรรมจังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบและนำจุดเด่นมาปรับใช้ โดยเฉพาะด้านเครือข่ายและการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์

2.2 สำรวจความคิดเห็นประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การพัฒนากิจกรรมทางวัฒนธรรมตอบสนองความต้องการจริง

2.3 ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีและการใช้สื่อออนไลน์ การปรับปรุงระบบบริหารจัดการในยุคดิจิทัล

2.4 ศึกษาแนวทางในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมและการเข้าถึงต้นทุนทางวัฒนธรรม

2.5 ศึกษาเพื่อประเมินผลของการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่ามีผลอย่างไรบ้าง

2.6 ศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ, บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และจีระวัฒน์ สีนะกนิษฐ์. (2563). การส่งเสริมศักยภาพสภาวัฒนธรรมในการดำเนินงานสงวนและรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 14(34), 186 - 202.

- ไทยโรจน์ พวงมณี. (2566). แนวทางการขับเคลื่อนสภาวัฒนธรรมจังหวัดเลยสู่การสร้างศักยภาพและองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมพื้นที่จังหวัดเลยอย่างยั่งยืน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 18(66), 1 - 10.
- ปัญจนารถณ์ แสนสุข. (2556). ปัจจัยการบริหารเพื่อการจัดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2556/104572/Abstract.pdf>
- เมธาพร คงคาน้อย. (2554). นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย. *Veridian E-Journal Silpakorn University (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 4(1), 623 - 644.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553. เล่ม 127 ตอนที่ 69 ก. 29 - 39. 12 พฤศจิกายน 2553.
- วันแรม สมบูรณ์สาร. (2548). บทบาทของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอในจังหวัดนครปฐม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม].
- ศศิชา นิยมสันติ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล. (2564). การบริหารจัดการงานสภาวัฒนธรรมเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 26(2), 23 - 33.
- ส่งเสริมวัฒนธรรม, กรม. (2564). คู่มือการจัดตั้งสภาวัฒนธรรม ฉบับปี พ.ศ. 2564. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร. (2566). รายงานสรุปผลการดำเนินงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.
- สุรศักดิ์ ชะมารัมย์, พระมหาโชตินิพัทธ์พนธ์ สุทธิจิตโต (ผลเจริญ), วันชัย สุขตาม, ไฉ ชีรัมย์, เศรษฐพร หนูหนู และพระมหายุทธพิชาญ โยธสาโน (ทองจันทร์). (2560). การบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การ: การบริหารงานภาครัฐ (Public Administration: PA) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และการบริหารปกครองภาครัฐใหม่ (New Public Governance: NPG). *วารสารนันทมฤตศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(1), 52 - 70.
- อติศ แก้วบัวดี. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหน้าที่คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร].
- เอมอร โกลละสุด. (2545). ปัญหาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].